

**RADA
UNII EUROPEJSKIEJ**

**Bruksela, 8 lutego 2010 r. (10.02)
(OR. en)**

6180/10

LIMITE

**CATS 14
JAI 114
COHOM 26
DROIPEN 14**

NOTA

Od: Prezydencja
Do: CATS / COREPER / Rada
Dotyczy: Przystąpienie Unii Europejskiej do europejskiej konwencji praw człowieka

1. Wprowadzenie

Kwestia przystąpienia UE do europejskiej konwencji praw człowieka z 1950 roku, zwanej dalej „EKPC”, jest jednym z najważniejszych wyzwań stojących przed hiszpańską prezydencją Rady.

Wejście w życie traktatu lizbońskiego nie tylko zapewnia podstawę prawną rozpoczęcia negocjacji zmierzających do przystąpienia UE do EKPC, ale zobowiązuje również UE do zakończenia negocjacji dotyczących przystąpienia do EKPC (art. 6 ust. 2 TUE: „Unia przystępuje do europejskiej Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności.”).

Ponadto w programie sztokholmskim wskazano, że należy „szybko” przystąpić do EKPC (zob. pkt 2.1 programu) i wezwano „Komisję do pilnego przedłożenia wniosku w sprawie przystąpienia UE do europejskiej konwencji praw człowieka”. Znaczenie, jakie ma takie przystąpienie, podkreślono w związku z faktem, że „wzmocni to obowiązek Unii, w tym jej instytucji, do zagwarantowania aktywnego propagowania praw podstawowych we wszystkich obszarach jej działalności”.

Hiszpańska prezydencja całkowicie podziela ten pogląd, w pełnej zgodzie z przyszłymi prezydencjami belgijską i węgierską, co znalazło potwierdzenie w 18-miesięcznym programie przedłożonym przez te trzy prezydencje w dniu 27 listopada 2009 r.¹

2. Wstępne dyskusje

W następstwie wspólnej inicjatywy podjętej w grudniu 2009 roku przez ówczesną prezydencję szwedzką i następującą po niej prezydencję hiszpańską zorganizowano kilka spotkań radców ds. WSiSW i ekspertów krajowych w sprawie przystąpienia UE do EKPC; w spotkaniach tych bierze udział Komisja, a ostatnio również przedstawiciel Trybunału Sprawiedliwości, który przyjął pisemne zaproszenie wystosowane w dniu 14 stycznia przez przewodniczącego COREPER-u. Celem tych dyskusji było umożliwienie Komisji prowadzenia konsultacji z delegacjami państw członkowskich na temat ich wstępnych poglądów na różne kwestie pojawiające się w związku z przystąpieniem do EKPC, a także umożliwienie nieformalnej wymiany poglądów z delegacjami państw członkowskich na temat tych kwestii.

W wyniku tych nieformalnych i wstępnych dyskusji pojawiły się rozmaite kwestie natury prawnej i technicznej, które będzie trzeba uwzględnić w mandacie, który zostanie przyjęty na mocy art. 218 TFUE, i w trakcie negocjacji w sprawie przystąpienia do konwencji.

Poruszane zagadnienia obejmowały:

- kwestię zakresu przystąpienia UE do „systemu EKPC”, tj. czy UE przystąpi nie tylko do samej konwencji, ale również do protokołów dodatkowych do EKPC; a jeśli tak, do których z tych protokołów (wszystkich czy tylko tych, do których przystąpiły wszystkie państwa członkowskie);
- kwestię najbardziej odpowiedniego sposobu zapewnienia zgodności przystąpienia z warunkami określonymi w traktatach i protokołach do nich (w szczególności z protokołem nr 8 dotyczącym art. 6 ust. 2 TUE), takimi jak brak wpływu przystąpienia do EKPC na sytuację poszczególnych państw członkowskich, kompetencje Unii czy zachowanie monopolu Trybunału Sprawiedliwości UE w zakresie interpretacji prawa Unii Europejskiej;

¹ Zob. dok. 16771/09, s. 74.

- celowość stworzenia mechanizmu dotyczącego „współoskarżonych”, dzięki któremu w niektórych sytuacjach zarówno UE, jak i zainteresowane państwo członkowskie mogłyby, w stosownych przypadkach, być stronami dowolnych postępowań przed Europejskim Trybunałem Praw Człowieka;
- reprezentowanie Unii Europejskiej w organach Rady Europy, które sprawują funkcje związane z EKPC, takich jak Zgromadzenie Parlamentarne w kwestiach dotyczących mianowania sędziów Europejskiego Trybunału Praw Człowieka lub Rada Ministrów w zakresie sprawowanych przez nią funkcji nadzorowania wykonywania orzeczeń zgodnie z art. 46 ust. 2 EKPC; oraz
- stosunki między Trybunałem Sprawiedliwości UE a Europejskim Trybunałem Praw Człowieka.

Na tym etapie przygotowawczym omówiono również kilka innych zagadnień.

W trakcie tych wstępnych dyskusji jednomyślnie podkreślono, jak ważne jest, by UE wypracowała wspólne podejście do przedmiotowej kwestii. Na niedawnym seminarium na temat przystąpienia UE do EKPC, zorganizowanym w dniach 2–3 lutego w Madrycie przez prezydencję wraz z agencją praw podstawowych, część uczestników podkreśliła, że trzeba znaleźć rozwiązania wszystkich tych kwestii i utrzymać polityczny cel, jakim jest szybkie przystąpienie Unii do EKPC.

W tym kontekście pojawia się pytanie, w jaki sposób Parlament Europejski mógłby uczestniczyć zarówno w początkowej dyskusji, jak i – w dalszej perspektywie – w negocjacjach z Radą Europy, które rozpoczną się po tym, jak Rada zatwierdzi mandat negocjacyjny. Zgodnie z art. 218 ust. 10 TFUE Parlament Europejski jest „natychmiast i w pełni informowany na wszystkich etapach procedury”. Prezydencja sugeruje, by po rozpoczęciu negocjacji zadanie to zostało powierzone negocjatorowi lub zespołowi negocjacyjnemu, który Rada będzie musiała wyznaczyć na mocy art. 218 ust. 3 TFUE. Zdaniem prezydencji Parlament musi bardzo aktywnie uczestniczyć w dyskusjach z uwagi na charakter przedmiotowej kwestii i po to, by móc w pełni wypełniać rolę przewidzianą dla niego w TFUE.

3. Perspektywa czasowa

Według informacji przedstawionych przez Komisję w trakcie wstępnych dyskusji, o których mowa powyżej, zatwierdzenie zalecenia zawierającego projekt wytycznych negocjacyjnych i mandatu będzie potraktowane jako sprawa pilna, w związku z czym powinno nastąpić wkrótce. Komisja przedstawi dalsze informacje na posiedzeniu Rady w dniach 25 i 26 lutego 2010 r.

Prezydencja z zadowoleniem przyjmuje fakt, że Komisja jest gotowa przyczynić się do sprawnego przebiegu postępowania. Złożony charakter pojawiających się kwestii, które obejmują między innymi kwestie zarysowane powyżej, faktycznie wskazuje na to, że negocjacje z Radą Europy powinny rozpocząć się jak najszybciej.

4. Pytania do Rady

W świetle powyższego prezydencja chciałaby zadać ministrom następujące pytania, które powinny być przedmiotem dyskusji:

- a) Czy ministrowie zgadzają się co do tego, że wytyczne negocjacyjne/mandat dotyczący przystąpienia Unii Europejskiej do europejskiej konwencji praw człowieka należy w miarę możliwości przyjąć przed końcem hiszpańskiej prezydencji Rady Unii Europejskiej?
- b) Czy ministrowie zgadzają się co do tego, że Parlament Europejski powinien uczestniczyć w negocjacjach z Radą Europy dotyczących przystąpienia do konwencji w sposób opisany powyżej i że to negocjator/zespół negocjacyjny powinien odpowiadać za wykonanie art. 218 ust. 10 TFUE?